

قداست عاشورا را رایگان خرج نکنید

ریحانه موسوی

دکترعلی خزاعی فر محقق، مترجم،نویسندهوکارگردان سینما و تلویزیون، استاد دانشگاه فردوسی مشهد و سردبیر فصلنامه مطالعات زبان و ترجمه، در آثاری همچون فیلم سینمایی «تابستان طولانی»، «شرخر»، «کوبر»، «کبوتر با کبوتر»، و «خاطره، در مقام کارگردان، تهیه‌کننده ومدیر تولید فعالیت کرده است.

او برای پاوراستاگر مشهدی بودن در سینمای مشهد معنا پیدا می کند، باید به وجه تمایز آن با پایتخت نشینان فکر کرد. فیلم سازان مشهدی بهتر می توانند موضوعات محلی را تشخیص بدهند و درباره اش کار کنند. این تفکر که مشهد هم مثل تهران به مرکزی برای فیلم سازی تبدیل شود، تفکر تازه ای نیست. مشهد یک مرکز صنعتی با سرمایه گذاران بزرگ است. چندین اداره دولتی دارد که از هنر حمایت می کنند. افرادی بسیار مستعد در عرصه بازیگری، نویسندگی و کارگردانی دارد و همیشه این امیدواری بوده است که سینماگران مشهدی دور هم جمع شوند و بتوانند حرکتی را در حوزه فیلم آغاز کنند. حال اگر فیلم سینمایی نشد، در حوزه تله فیلم می توانند وارد عمل شوند. به بهانه اکران فیلم «شرخر» در پاتوق این هفته فیلم مشهد، با خزاعی فر درباره فضای فیلم سازی مشهد و کشور گفت وگو کرده ایم.

● از تجربه کارگردانی فیلم «شرخر» بگویید. «شرخر» برای صدا و سیما به صورت سریال سه قسمتی ساخته شد که در پاتوق فیلم مشهد، نسخه خلاصه شده آن به نمایش درآمد، البته از نظر من، این فیلم ظرفیت تبدیل شدن به فیلم سینمایی را داشت اما چون با هزینه شخصی ساخته شده بود و از دیدگاه عموم، ساختن فیلم توسط سینماگران مشهد دور از دسترس به نظر می رسید، به صورت سریال ساخته شد.

با توجه به فیلم هایی که قبلا ساخته بودم و همچنین برای صرفه جویی در سرمایه و لحاظ کردن استانداردهای تلویزیون، احساس

کردم اگر این فیلم را با بازیگران مشهدی و در حال وهوای مشهد بسازم، بهتر و موثر تر خواهد بود. بعضی پروژه ها را تلویزیون از قبل، تأیید و برای آن ها سرمایه گذاری می کند و برخی دیگر با سرمایه شخصی، ساخته و به تلویزیون فروخته می شود. من این فیلم را ۶ سال قبل با هزینه شخصی خودم به میزان ۱۲۰ میلیون تومان در مشهد ساختم که معادل ۱/۵ میلیارد تومان اکنون است. می توان گفت به نوعی در فروش این فیلم ضرر کردم، زیرا صدا و سیما با استاندارد های خودش فیلم را به قیمت ۲۱۰ میلیون تومان از من خرید اما آن قدر این پول دیر به دست من رسید که از ارزش آن کاسته شده بود، لذا سود زیادی عاید من نشد.

● آیا بازخوردی از پخش این فیلم از مخاطب گرفته اید؟

در بازخوردهایی که از فیلم گرفتیم در خور توجه بود تا جایی که بازیگران آن به من می گویند هر جایی می روند، آن ها را به عنوان شرخر می شناسند که نشان دهنده زیاد دیده

فیلم سازی یک هنر و صنعت بسیار گران قیمت است و سرمایه گذاری در این حوزه خطر فراوانی دارد؛ به همین دلیل فراهم کردن سرمایه ساخت یک فیلم، بسیار مهم و دغدغه اصلی سینما نیز همین است، اما سوزۀ بسیار زیاد است

شدن این فیلم است. یکی از خوبی های تلویزیون این است که فیلم را به صورت آکر نشان می دهد تا مطمئن شود همه نظر را دیده اند که به نظرم پاداش خوبی برای ماست.

● مشهدی بودن و مشهدی صحبت کردن در بیشتر فیلم های شما پررنگ است، چه ویژگی هایی را در فیلم ها لحاظ می کنید تا این اتفاق

پارچا بماند؟

اولین فیلمی که ساختم، کاری مستند به نام «لهجه مشهدی» بود که هیچ گاه پخش نشد. در جریان ساخت این فیلم، متوجه شدم که لهجه مشهدی آسیب زیادی دیده، زیر تأثیر تبدیل به سوزۀ خنده و تمسخر شده است. از آن زمان بود که فکر کردم شاید بتوان اعتبار این

لهجه را با کمک هنر به آن بازگرداند، یعنی با درگیر کردن آن در یک کار هنری، متوجه شوید با یک اثر روبه رو شده اید، نه با لهجه مشهدی. در این صورت، بسیار راحت آن را قبول می کنید و دیگر اسباب خنده نمی شود. اگر هم خنده ای در کار است، باید در مضمون باشد نه در این لهجه.

● سال های زیادی است که مشغول به کار هستید، جریان فیلم سازی در مشهد از زمانی که شما کار خود را شروع کردید، تاکنون چه تفاوت هایی پیدا کرده است و چه آینده ای را برای آن تصور می کنید؟

فیلم سازی یک هنر پسر و صداست و ممکن است بیشتر از سایر هنر ها با مانع روبه رو شود، زیرا تأثیر گذاری آن بسیار زیاد است. ما کشوری هستیم که تغییرات سیستمی آن، می تواند بر دیدگاه مسئولان درباره فیلم تأثیر بگذارد. به طور کلی من روند چندان مثبتی را در فیلم سازی کشور احساس نمی کنم و امیدوارم شرایط بهتری ایجاد شود، به عنوان مثال مشهد از گذشته تاکنون در عرصه سینما و تئاتر، سابقه و ظرفیت خوبی داشته است و بسیاری از کارگردانان، بازیگران و عوامل

فنی فیلم، اهل مشهد

هستند. اما چون زمینه کار در این شهر چندان فراهم نبوده است، کم کم مهاجرت کرده و در سینما های تهران ماندگار شده اند.

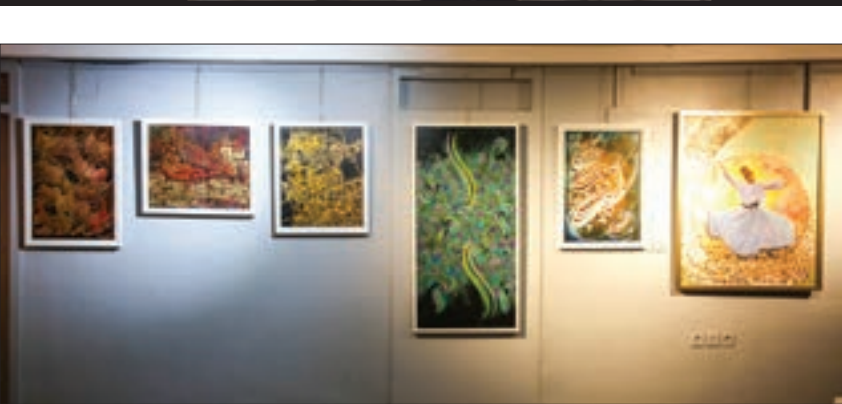
● شما در جایی گفته بودید سوزۀ برای کار وجود دارد اما سرمایه گذار برای تولید آن وجود ندارد، به نظر شما دلیل این موضوع چیست ؟

فیلم سازی یک هنر و صنعت بسیار گران قیمت است و سرمایه گذاری در این حوزه خطر فراوانی دارد، به همین دلیل فراهم کردن سرمایه ساخت یک فیلم، بسیار مهم و دغدغه اصلی سینما نیز همین است. اما سوزۀ بسیار زیاد است. من و دوستانم فیلم نامه های زیادی داریم، ولی مسئله ما تا مین سرمایه اولیه و محل عرضه فیلم است.

با توصیفی که از جریان فیلم سازی بیان کردید، آیا کار تازه ای را در مرحله تولید دارید؟ یا تمایلی برای ساخت فیلم ندارید؟ کارهای زیادی در برنامه خود دارم که امیدوارم بتوانم سرمایه و امکانات ساختشان را فراهم کنم؛ یک تله فیلم که درباره فضای مشهد است و تلویزیون آن را تصویب کرده و دیگری یک فیلم سینمایی که با سرمایه شخصی ساخته شده است.

● با توجه به اینکه در ماه محرم به سر می بریم، اگر قرار باشد در قرن جدید، فیلمی با مضمون عاشورایی بسازید، در آن بر چه نکاتی تأکید می کنید؟

آنچه من از عاشورا دریافته ام، این است که این گونه مسائل قداسی دارد که اگر حفظ شود، بسیار خوب است. اکنون ما این قداست ها را بسیار رایگان خرج می کنیم و برای نسل های بعد چیزی باقی نمی ماند. پرداختن به این موضوعات، بسیار حساس و مهم است و باید مانند سایر مفاهیم دینی، محتاط و عالمانه وارد این بحث شد، به همین دلیل من جرئت وروده به این حیطه حساس را ندارم. این بدان معنا نیست که اعتقادی نداشته باشم، بلکه اهمیت این موضوعات و تفکر دینی جامعه، باعث می شود که این کار را به اهل آن واگذار کنم.

احصایی، حسین زنده رودی، نصر... افجه ای و سایر افرادی هستیم که در این حوزه نقش داشته اند. این هنرمند، بزرگ ترین مشکل هنر نقاشی خط را نبود ناواری در روش و سبک آن دانست و بیان کرد: ما هنوز شاهد اثری که بتواند آفرینشی در سبک نقاشی خط ایجاد کنند، نیستیم. بیشتر کارها تقلیدی است و به ندرت شاهد اتفاقات خاص و با تفکر و خلاقیت شخصی بوده ایم. برای حل این مسئله، استادان باید اجازه دهند هنر جواز خلاقیت خود بهره بگیرد. آن ها اگر عین همان چیزهایی را که تدریس می کنند، از هنر جوی خواهند، اثر جدیدی خلق نخواهد شد. وجود منابع نیز در این زمینه بسیار مهم است. ما هیچ منبع و کتاب آموزشی در حوزه نقاشی خط نداریم و تنها چند کتاب که آثار استادان را به نمایش گذاشته است، در این حوزه وجود دارد که هنر جو از تهیه آن عاجز است.

● تأثیر هنر بر ترویج فرهنگ عاشورایی

شجاعی پور درباره تأثیر هنر در اشاعه فرهنگ عاشورایی بیان کرد: امام حسین (ع) حماسه ای آفرید که بسیار بزرگ است و ما هر کاری انجام دهیم، باز هم نمی توانیم عظمت این واقعه را نشان دهیم. هنرمند وظیفه دارد آنچه در باره ارادت درونی خود احساس می کند، در یک اثر هنری خلق کند و ببیند و مخاطب است که احساسی در او ایجاد می شود تا بتواند با این اثر هنری ارتباط برقرار کند. من آثاری داشته ام که وقتی مخاطب در مقابل آن ایستاده، اشک ریخته که برایم بسیار عجیب بوده است. من نمی توانیم کار خاصی برای امام حسین (ع) انجام دهیم، تنها کاری که از دستمان بر می آید، خلق همین آثار است.

این هنرمند آثار استاد عجمی را در حوزه عاشورایی نظیر محمد کریم کریمی، محمد حسین افتخاری، مهدی اسماعیلی مود و هادی ذوالریاستین بوده اند و رنگ شناسی و نقاشی خط را زیر نظر مهران صدرالسادات، دارا افشار و غلامرضا زاهدی آموخته است.

تصویر پیر غلامان اهل بیت (ع) در قاب شهر

معاون فرهنگی سازمان ا جتما عی و فر هنگی شهرداری مشهد از اکران ۱۸ قاب عکس با چهره «پیر غلامان اهل بیت (ع)» به مناسبت ایام محرم الحرام در سطح شهر خبر داد. به گزارش پایگاه اطلاع رسانی شهرداری مشهد، یوسف اسماعیل زاده اظهار کرد: به مناسبت ایام محرم و صفر، تصویر پیر غلامان حسینی در قاب عکس های شهری

برای تقدیر از سال ها حضور این عزیزان در رکاب اهل بیت (ع) و اشاعه فرهنگ ایثار و شهادت در سطح شهر اکران شده است.

وی ادامه داد: در این راستا، ۱۸ قاب عکس شهری از چهره این پیر غلامان در سطح معابر و تقاطع های اصلی شهر نصب شده است. معاون فرهنگی سازمان اجتماعی و فرهنگی شهرداری مشهد با اشاره به برپایی ۱۸۷ المان موقت، شامل علم و کتل با موضوع محرم، تصریح کرد: در حوزه اکران های شهری نیز ۸۷ بیلبورد فرهنگی و ۷۰ بیلبورد تجاری، ۲۷۲ استر ایورد و ۳۰۰ سازه موقت در مناطق شهر نصب شده است.

اخبار هنری مشهد

پخش مستند «میراب» از شبکه مستند

مستند «میراب» به کارگردانی محسن اسلام زاده که به چالش آبی دو کشور ایران و افغانستان اختصاص دارد، سه شنبه ۱۸ مرداد، ساعت ۱۷ از شبکه مستند پخش خواهد شد. این مستند که به موضوع حقابه ایران از رود هیرمند و مشکلات سیستمی و می پردازد، محصول جدید

سازمان اوج است. مسائل آبی ایران و افغانستان در حوزه هیرمند، یکی از چالش های میان دو کشور همسایه است که در این مستند از دریچه ای تازه به آن نگاه شده است.

اثر فیلم ساز مشهدی؛ روی آنتن شبکه ۳

در کربلا جلوی دوربین رفته است از شاخصه های «بی نشان» در کنار سوزۀ و پرداخت آن، حضور نسلی از بازیگران جوان در کنار پیشکسوتان بازیگری به ویژه چهره های نام آشنای سریال های تلویزیونی است. پرویز فلاحی پور، نبوشا ضیغمی، قاسم زارع، رضا توکلی و احسان امانی، گروه بازیگران «بی نشان» را تشکیل می دهند.

اجرای «میهمان نیمه شب» در «ترافیک»

نمایش «میهمان نیمه شب» به نویسندگی و کارگردانی محمدابراهیمی از ۱۸ مرداد تا شهربور در فرهنگسرای

ترافیک روی صحنه می رود.

در این نمایش، حسن چوین، مهری شمسی، علیرضا فرزانة، سمیه گرجی، الهام رمضان، تکتیم خدیوی و فاطمه خیرآبادی به ایفای نقش می پردازند.

«پنج دقیقه تا مرز» آماده نمایش شد

فیلم کوتاه مستند «پنج دقیقه تا مرز» به نویسندگی و کارگردانی سارا طالیبان، از هنرمندان عرصه فیلم سازی مشهد، پس از مراحل تدوین و صداگذاری، آماده نمایش شد. براساس این گزارش، موضوع «پنج دقیقه تا مرز» تحصیل دانش آموزان در سه منطقه سراوان و مهرستان و سوران در استان سیستان و بلوچستان است که با استعدادترین دانش آموزان را دارد.

نقد و بررسی مستند «رونگ»

ششمین فصل پاتوق فیلم کوتاه نام برداشت آینده، به مستند «رونگ» به نویسندگی و کارگردانی امیراطهر سهیلی می پردازد که ۱۳ مرداد، ساعت ۱۷:۳۰ از ۱۹ مرداد در پردیس سینمایی اطلس برگزار می شود. این نشست که برای عموم علاقه مندان رایگان است با جلسه نقد و بررسی همراه خواهد بود.